

İTO İDN Sorularına TELKODER Cevapları

9 Ağustos 2022

1) İDN’de Türkiye’deki ve dünyadaki mevcut durumu nedir? İDN’nin gelişmesi Türkiye, KOBİ-tüketiciler ve vatandaş açısından avantajı ne olacak?

Türkiye’de hâlihazırda faaliyet gösteren bir adet İDN bulunuyor. Ayrıca 7 alternatif işletmecinin katılımıyla 2011 yılında kurulan Türkiye Network Altyapı Platformu’na (TNAP) ise tüm İSS’lerin katılım sağlamaması bu yapının etkin bir İDN olmasının önüne geçiyor. Ülkemizde tüm internet servis sağlayıcıların bağlı olacağı İnternet Değişim Noktalarının (İDN) kurulması Türkiye’nin bölgesel veri üssü olmasını destekleyecek önemli adımlardan biridir.

İnternet Servis Sağlayıcılarının ve İçerik Dağıtım Ağlarının kendi ağları arasında internet trafiği alışverişinde bulunduğu fiziki bir altyapı olan İnternet Değişim Noktaları, en basit örnekle internet üzerinden yayıncılık yapan ve bu servisi sağlayan şirketlerin maliyetlerini düşürüyor, gecikmeyi ve veri kaybını azaltıyor, iletişim ve hizmet kalitesini artırıyor ve vatandaşların aldıkları hizmetlere ilişkin çok yönlü memnuniyetini sağlıyor. Özetle, etkin bir veya birden fazla internet değişim noktası Türkiye’nin dijital gücünü artırır.

2) Türkiye’nin bu pastadaki rolünü artırması için nasıl bir yol haritası çizmesi gerekiyor?

Türkiye’nin bölgesel veri merkezi üssü olması için en büyük artışı coğrafyasıdır. Bu nedenle ülkemiz adeta doğal bir veri köprüsüdür. Bölgesel veri merkezi üssü olamamızın önündeki en büyük engelin başında zayıf fiber altyapısı ve olması gerektiği gibi tüm erişim sağlayıcılarının bağlandığı birden fazla ve etkin İDN olmaması gelmektedir. Havaalanı kurularak bölgemizdeki hava trafiğinin ülkemize çekilmesine benzer bir şekilde, tüm internet servis sağlayıcılarının bağlanacağı, yüksek kapasite sunan bir İDN yapılması, bölgemizdeki veri trafiğini ülkemize çekecek, dünya devi içerik üreticilerinin ülkemize gelerek yatırım yapmalarına olanak sağlayacaktır.

Türkiye’nin öncelikle sahip olduğu fiber altyapının ivedilikle artması gerekiyor. Ülkemizde veri merkezlerine fiber hizmet sunan işletmeci sayısının en fazla 3-4’le sınırlı kalırken, bu rakam Avrupa’da yaklaşık 35, komşumuz Bulgaristan’ın başkenti Sofya’da ise 50’dir.

2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 470.1 sayılı tedbirde; İnternet Değişim Noktası (İDN) kurulmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi ve İDN kurulumunun gerçekleştirilmesi hedefi bulunmaktadır. Bu tedbirle ilgili sorumlu kuruluşlar; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile BTK’dır. Ayrıca BTK 2021 Yılı İş Planı’na göre Türkiye İnternet Değişim Altyapısı Kurulmasına İlişkin Çalışmalar Aralık 2021 tarihinde tamamlaması planlanmaktaydı. Bu gerçekleştirilmediği gibi BTK 2022 Yılı İş Planında da artık yer almamaktadır. İnternet Değişim Noktaları 2019, yılından bu yana Yıllık Programlarda yer almaktadır ve bugüne kadar bu konularla ilgili henüz adım atılmamıştır.